

чіткими для прийняття рішення, чіткий взаємозв'язок із очікуваною дохідністю і прийнятим ризиком. Мета управління ризиками повинна сприяти досягненню цілей як клієнтів, так і працівників банківської установи.

Розробка підходів щодо вдосконалення системи управління банківськими ризиками є основним елементом підвищення ефективності банківської діяльності та ефективними шляхами реалізації інноваційної політики у банківських установах.

Зоряна Сороківська

Тернопільський національний економічний університет

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ

Дослідження процесів глобалізації світової економіки посідають одне із ключових місць в працях як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Це пов'язано в першу чергу із важливістю даного процесу в сучасних умовах, і зростанням значущості дослідження основних аспектів даної проблематики не тільки у теоретичному полі, але із точки зору практики. Даний процес охоплює практично усі сфери суспільного життя, це і економіку, політику, соціальну сферу, екологію та безпеку. Глобалізація є основною тенденцією, яка притаманна розвитку сучасної економіки загалом, та фінансового ринку зокрема.

До основних особливостей прояву глобалізації слід віднести:

- інтернаціоналізацію капіталу та посилення конкурентної боротьби на світових ринках;
- залучення національних економік у міжнародний економічний простір;
- лібералізацію торгівлі товарами та послугами, а також ринків капіталів;
- наявність впливу кризових явищ, які виникають в окремому регіоні, та мають потужній вплив на світову економіку;
- появу нових інституційних учасників міжнародних економічних відносин;
- виникнення нових форм ведення економічної діяльності;
- активну діяльність міжнародних економічних інститутів;
- утворення великих транснаціональних корпорацій, які охоплюють як провідні країни, так і країни, що розвиваються;
- вихід ринків капіталів за національні межі;

– швидкий розвиток світових ринків капіталів та інвестиційних ринків;

– необхідність створення механізмів глобального регулювання.

Таким чином, враховуючи особливості прояву глобалізації можна стверджувати, що світове економічне співтовариство, яке складається із сукупності національних економік в сучасних умовах перетворилося на цілісну економічну систему, окремі елементи якої залежать від функціонування інших, а інколи навіть не можуть відособлено без них функціонувати. І банківський сектор не є виключенням, оскільки основна частина прибутку в таких умовах утворюється у фінансовій сфері, яка має більшу дохідність у порівнянні із реальним сектором економіки. Банківська система, будучи найбільш чутливою до зовнішніх факторів реагує на будь які зміни на міжнародних ринках капіталів.

Стабільність банківської системи кожної країни є одним із важливих факторів від якого залежить стан економіки як даної країни, так і світової. Банківській діяльності притаманним є високий ступінь ризиковості, що вимагає постійного контролю щодо забезпечення стійкості функціонування. Займаючи домінуючі позиції на фінансових ринках, та будучи найбільш гнучким інструментом мобілізації капіталу, банківська система найшвидше реагує на будь які зміни на фінансовому ринку, з найменшим часовим лагом. В умовах глобалізації діяльність банків набуває міжнародного характеру, що робить їх ланкою світової фінансової системи, яка одна із перших відчуває на собі вплив фінансової глобалізації.

Таким чином, розглядаючи вплив глобалізації на банківську систему, мова буде йти саме про фінансову глобалізацію, під якої слід розуміти процес поступового об'єднання національних та регіональних фінансових ринків в єдиний світовий фінансовий ринок, а також посилення взаємозв'язку між ринками окремих фінансових інструментів [1, с. 416].

Вплив глобалізаційних процесів на банківську систему можна окреслити наступними векторами:

1. Збільшення кількості транснаціональних компаній, що обумовлює не тільки відповідне банківське обслуговування та появу новітніх банківських послуг, але й активну безпосередню участь банків у їхній діяльності.

2. Застосування уніфікованих засад ведення бізнесу та обліку як у банківському секторі, так і стосовно небанківських фінансово-кредитних установ, що в кінцевому результаті вимагає розробки єдиних правил, які регламентують внутрішні та зовнішні економічні операції.

3. Інтернаціоналізацію банківських послуг із проникненням в економіку країн що розвиваються іноземних банків, а також інших фінансових інститутів.

4. Нарощення обсягів боргових зобов'язань, які переміщуються між країнами, основними індикаторами яких є рівні відсоткових ставок і валютні курси.

5. Трансформацію міжнародного ринку капіталів у самостійний фактор розвитку світової економіки, та його зростаючий вплив на національні банківські системи.

6. Зростання частки міжнародних операцій у загальному обсязі банківських операцій.

7. Уніфікацію банківського нагляду.

8. Зміну форм конкуренції у банківському секторі. Внаслідок впливу фінансової глобалізації на банківську систему міняється як характер банківської діяльності, так і форми конкуренції на фінансовому ринку. Банки вимушені вступати у конкурентну боротьбу не тільки між собою, але із іншими суб'єктами фінансового ринку, пенсійними фондами, інвестиційними компаніями, страховими компаніями та іншими фінансовими інститутами.

Банківська діяльність під впливом процесів глобалізації трансформується та набуває нових рис, зокрема:

– відбуваються зміни стосовно кола операцій та послуг, що надаються клієнтам. Так банки вимушені міняти стратегію ведення бізнесу і переорієнтовуватися із традиційних банківських послуг на новітні, які за своїми якісними характеристиками більш повно задовольняють потреби клієнтів;

– стимулюється інноваційний розвиток як важлива умова досягнення конкурентної переваги;

– здійснюється обмін кращими управлінськими навичками, новітніми інформаційними продуктами та системами;

– розширюються дочірні та зарубіжні філіальні мережі банків, які сприяють формуванню міжнародного банківського бізнесу;

– відбуваються процеси злиття і поглинання, що призводить до концентрації капіталу у банківському секторі, як на національному, так і на міжнародному рівнях;

– мають місце процеси кооперації діяльності банків та небанківських фінансово-кредитних установ (для прикладу банків та страхових компаній), що дає можливість зміцнити свої конкурентні переваги та завоювати сфери впливу як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Не дивлячись на великий позитивний вплив фінансової глобалізації на банківську систему, даний процес має й ряд недоліків, які не повинні залишатися поза увагою. Однією із таких загроз є те, що здійснення фінансових операцій в умовах глобалізації банківськими установами проводиться за участю транснаціонального капіталу, який швидко

переміщується в будь яку країну, де появляється можливість отримання високого рівня прибутку, вилучаючи його із країн де рівень дохідності є нижчим. При цьому не беруться до уваги економічні наслідки такого відтоку капіталу для економіки країни.

Друга загроза полягає у постійно наростаючій швидкості фінансових потоків внаслідок розвитку систем електронних трансакцій, наявності в різних країнах значного обсягу фіктивного капіталу у формі цінних паперів, які не мають реального забезпечення, але в той же час сприяють надходженню або ж виведенню спекулятивного капіталу і дають підстави в подальшому очікувати посилення загроз економічній безпеці тієї чи іншої країни в результаті дії цього фактору [2, с. 48].

Підсумовуючи все вище викладене можна стверджувати, що процес глобалізації є об'єктивним процесом, який має як позитивний, так негативний вплив на банківську систему країни. Національним банківським системам в умовах відкритості економік неможливо уникнути даного процесу. Для того, щоб адекватно реагувати на наслідки процесу глобалізації країнам необхідно адаптуватися до нових умов функціонування міжнародної економіки, а також врахувати неоднозначність та різновекторність впливу даних процесів на економіку різних груп країн в умовах зростаючих темпів глобалізації.

Література

1. Рахлис Т. П. Роль банковской системы в условиях глобализации мировой экономики. *Европейский журнал социальных наук*. 2013. №3. С. 416.
2. Трифонов Д. С. Финансовая глобализация как современный этап интернационализации мирового хозяйства. *Вестник Саратовского государственного социально-экономического университета*. 2014. №5 (54). С. 45-48.
3. Калініченко Л. Л. Глобалізація банківської діяльності та її вплив на банківську систему України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2013. №43. С. 77-81.

Ярослав Чайковський

Тернопільський національний економічний університет

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Однією з важливих складових фінансового ринку є банківська система. Без ефективного функціонування банківської системи неможливе досягнення стійкого зростання вітчизняної економіки та забезпечення належного рівня соціального добробуту населення. В умовах глобалізації